

Beneyto en la prosopopeia

Al seu Albacete natal, Antonio Beneyto va començar a treballar a la secció de correspondència del Banc de Bilbao. Allà coneixeria l'avorriment sepulcral i sobretot s'adonaria —el dia que va veure els Beatles amb els seus serrells— que no tenia cap futur. Havia mantingut una relació epistolar amb Joan Marsé i, cap a la primera meitat de la dècada de 1960, es va decidir a emigrar cap a Barcelona. Va ser una estada curta perquè viatjaria cap a Mallorca per incorporar-se a *Papeles de Sor Armadans*, la revista de Camilo José Cela, on també va treballar Baltasar Porcel. Quan l'illa se li va fer petita, Beneyto va tornar a Barcelona, on s'instal·laria el 1967 al barri Gòtic. Només va canviar de direcció quan van enderrocar el seu estudi al carrer Còdols per anar al carrer Rull.

En totes les solapes i biografies es defineix com a manxec de naixement i català d'adopció. Al nostre país ha esdevingut un dels artistes amb més projecció internacional, un escriptor de primera divisió i un dels màxims exponents de la línia surrealista inspirada per Dau al Set. A mi precisament me'l va presentar Joan Ponç al carrer Llibreteria. Tot i que nosaltres érem una colla d'artistes desesperats, Beneyto semblava creat per Ponç, com si fos el seu fill, com si alguna de les mans dels seus personatges s'haguessin encarnat, com en la figura de la prosopopeia.

El que diferencia Beneyto d'altres poetes i pintors és el geni. Destacava poderosament en l'exposició d'homenatge que els artistes catalans fan fer paral·lelament a les *Capses secretes* de Joan Ponç. I potser aquest seria el

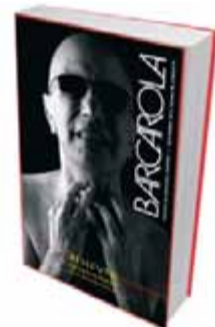
tronc vehicular, mantenir la veu pròpia, ser original tot i ser interlocutor d'Alejandra Pizarnik i continuador de l'herència de Dalí, Ponç, Michaux, Perucho, Ory, Arrabal i altres rars del segle XX, que els crítics etiqueten dins el surrealisme. Així ho fan Corredor-Matheos i Pere Gimferrer al film d'Adriana Hoyos, *Beneyto desdoblándose*, que es va estrenar al Maldà l'any 2010 —no podia ser un altre cinema— i que regalen a l'últim número de la revista *Barcarola*, dedicada monogràficament a l'artista.

Han estat els seus companys d'Albacete els que han obert foc en aquest número especial, que li fa justícia, tot i que es mereixeria una àmplia retrospectiva, que fixés la seva transcendència en l'art català contemporani. Hi ha molts centres d'art en aquesta ciutat, però poca audàcia en el moment de projectar els artistes locals. En qualsevol cas, aquest número 78 de *Barcarola*, titulat *Beneyto. Hacedor poliédrico*, conté col·laboracions de luxe i recuperacions de textos mítics sobre l'escriptor com els signats pels malaguanyats Cirlot, Cela, Giménez-Frontín, Ory,

Perucho, Cristóbal Serra; i els de crítics de referència com ara J.M. Cadena, Conxita Oliver, Jaume Pont, Joaquim Marco, Ricardo Senabre i Arnau Puig, entre molts altres.

Beneyto ens fa somiar mentre somia. *

Judith Vizcarra
va immortalitzar una 'performance' beneytiana.

BARCAROLA 78
Beneyto. Hacedor poliédrico
(Albacete, 2012)
Pàgines: 224
Preu: 18 euros

NOVEL·LA JORDI CAPDEVILA

Estimacions interessades

En el mateix moment que mossèn Benet aixecava l'hòstia en un ofici funerari a l'església de Torsal una cremor profunda el va deixar inconscient. Va ser un instant només, però amb conseqüències suficients per mirar-se el món d'altra manera: un trasbals que sembla que hauria de moure el mossèn a cercar clemència al cel l'apropa més a la terra i a les seves misèries.

La malaltia del mossèn coincideix amb l'arribada al poble de Teresa, mare soltera amb dos fills. S'hi instal·la gràcies a l'oferta de pis i feina que havia fet el municipi per salvar l'escola. Faltaven dues places per tenir prou mainada per salvar el col·legi rural.

Un seguit de casualitats fa que la Teresa sigui la persona més adient per atendre el

mossèn, que pateix dolors terribles, li queda poc temps de vida i necessita una persona fixa que en tingui cura.

Però més que en una majordona típica, Teresa es converteix en una confident del capellà tant com aquest serà confessor d'ella. El lliurament de culpa que troben els dos amb les seves converses genera un fet sorprenent: es casen pel civil sense secularització del mossèn, amb prou discreció i sense crear cap terrabastall al poble.

La relació permet burxar en el passat de la nova parella amb prou punts foscos per entendre'n tot l'entrellat. Rufat basteix una teranyina que ens fa comprendre altres motivacions de l'enllaç. El capellà és de la nissaga més benestant del poble i amb propietats a

dojo. La seva vocació va ser incitada per la família i si bé el mossèn té tres germans més, cap d'ells no està capacitat per heretar i deixar descendència. Teresa, per la seva banda, és d'origen pobre, maltractada per la família i cansada de passar privacions. Aquestes peculiaritats i altres secrets amagats acaben d'arrodonir el desenllaç del relat.

Més actius de la novel·la són el retrat de la vida rural dels anys setanta del segle passat, amb l'empobriment bruscat dels seus pobladors, un èxode massiu a la ciutat i una crisi profunda de valors morals. Una mica més de fluïdesa en el llenguatge arrodoniria un relat amb prou virtuts literàries tenint en compte que és la primera que publica Helena Rufat. *

UNA HISTÒRIA D'AMOR
Helena Rufat
Editorial:
Edicions de 1984
(Barcelona, 2012)
Pàgines: 160
Preu: 16 euros